

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 23–24 oktober 2023

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Rådets förordning om fastställande för 2024 av fiskemöjligheter i Östersjön och vissa bestånd utanför Östersjön

- *Politisk överenskommelse*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Den 28 augusti 2023 presenterade kommissionen ett förslag till förordning när det gäller fastställande av fiskemöjligheter i Östersjön för 2024 samt vissa fiskemöjligheter i vatten utanför Östersjön. Kommissionens förslag för 2024 reglerar i Östersjön arterna torsk, sill, skarpsill, lax och rödspätta samt i viss mån öring. Förslaget innehåller även förslag vad gäller vitlinglyra i Nordsjön. Kommissionen har angett att förslaget till totala tillåtna fångstmängder (TAC) och kvoter för 2024 i Östersjön överensstämmer med målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken, inklusive målet om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY) och är i linje med den fleråriga Östersjöplanen för torsk, sill/strömming och skarpsill i Östersjön.

Kommissionens förslag avser TAC för de två förvaltningsområdena för torsk, TAC för de fyra förvaltningsområdena för sill, TAC för de två

förvaltningsområdena för lax samt TAC för skarpsill och rödspätta i hela Östersjön under 2024. Förslaget avser även TAC för vitlinglyra i Nordsjön för perioden 1 november 2023 till 31 oktober 2024.

Kommissionens förslag innebär en sänkning av fiskemöjligheterna för 2024 jämfört med fiskemöjligheterna för 2023.

Förslaget har diskuterats i det regionala forumet för Östersjön, Baltfish, och i rådets förberedande organ under september och oktober 2023.

Målsättningen är att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet den 23–24 oktober 2023.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

I linje med angivna ståndpunkter i faktrapromemoria 2023/24:FPM3 Förslag till förordning om fiskemöjligheter i Östersjön anser regeringen att Sverige bör verka för försiktigt sätta fiskemöjligheter, så att fiskbeståndet ges möjlighet till återhämtning, i enlighet med den fleråriga planen. Regeringen anser att förslaget i delar kan behöva justeras i syfte att mildra de negativa effekterna för det svenska lokala kustnära fisket och den råvaruförsörjning till den svenska beredningsindustrin som har som syfte att leverera produkter till humankonsumtion.

Regeringen kommer att verka för att regeringens övergripande målsättning återspeglas i den slutliga kompromissen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning kommer ske i Miljö- och jordbruksutskottet den 19 oktober med anledning av faktrapromemoria 2023/24:FPM3 Förslag till förordning om fiskemöjligheter i Östersjön.

Fortsatt behandling av ärendet:

Rådets förordning om fastställande för 2024 av fiskemöjligheter i Östersjön förväntas antas formellt innan årsskiftet.

Faktrapromemoria:

Förslag till förordning om fiskemöjligheter i Östersjön 2023/24:FPM3

4. ICCATs årsmöte (Nya Kairo, Egypten, den 13-20 november 2023)

- Diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

ICCAT, International Convention for the Conservation of Atlantic Tunas, är den internationella konventionen för förvaltning av tonfiskar och andra långt vandrande fiskarter i Atlanten. Grundfördraget antogs 1966 och trädde i kraft 1969. ICCAT har 53 medlemmar, inklusive EU. Cirka 30 arter hanteras av ICCAT; tonfiskar (t.ex. blåfenad, gulfenad, storögd och bonit), spjutfiskar (svärdfisk, marlin-arter m.fl.), makrillararter och vissa arter av haj (t.ex. blåhaj och makrillhaj).

För EU:s del är ICCAT viktig och EU är den största enskilda aktören i ICCAT med ca 60 % av kvoten av det östliga beståndet av blåfenad tonfisk (BFT). Även andra resurser förvaltas men BFT är den art som upptar huvuddelen av arbetet i ICCAT. Sedan ICCAT:s årsmöte 2018 finns det en förvaltningsplan för den blåfenade tonfisken.

Efter flera årtiondens frånvaro förekommer den blåfenade tonfisken sedan några år tillbaka återigen i svenska vatten i Skagerrak och Kattegatt. Sverige har ingen egen fiskekvot som medger ett riktat fiske efter BFT. Svenska fiskare får den som oönskad bifångst i det pelagiska fisket (i det fria vattnet) och har i dagsläget möjlighet att landa den på en EU-gemensam bifångstkvot.

ICCAT beslutar dels om administrativa och finansiella angelägenheter, dels om kvoter och andra förvaltningsåtgärder för kommande år för de fiskbestånd som omfattas av kommissionens verksamhet, främst tonfisk och tonfiskliknande arter men även bland annat hajar och svärdfisk. Syftet med meningsutbytet är att ge vägledning för kommissionen inför årsmötet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens grundinställning är att det är angeläget att EU verkar för att nå målen som sätts upp inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken, inklusive mål avseende den externa dimensionen i enlighet med del VI i EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP).

Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

Regeringen anser att förvaltningsstrategier är viktiga verktyg för att uppnå detta. Därför anser regeringen att det är viktigt att fortsätta arbetet med att se över och upprätta strategier för arter som fortfarande saknar dem.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU

Fortsatt behandling av ärendet:

ICCAT:s årsmöte äger rum i New Cairo, Egypten och hybrid den 13 - 20 november.

5. Ramverksdirektivet om avfall – aspekter som rör livsmedel

- *Information från ordförandeskapet och kommissionen*
- *Diskussion*

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll:

Förslaget innebär en revidering av avfallsdirektivet avgränsad till livsmedels- och textilavfall. Syftet med förslaget är att minska påverkan på miljö och klimat. Kommissionen konstaterar att livsmedelsavfallsmängderna inte minskar i den takt som krävs för att göra betydande framsteg mot det globala hållbarhetsmålet om att till 2030 halvera det globala matsvinnet (hållbarhetsmål 12.3). Kommissionen föreslår därför mål för att driva på arbetet. Förslaget innehåller två bindande mål för minskat livsmedelavfall till 2030, ett för livsmedelsindustrin och ett gemensamt för handel och annan livsmedelsdistribution, restauranger och offentlig måltid samt hushåll. För livsmedelsindustrin så gäller målet minskning av total mängd, medan det för butik (inklusive livsmedelsdistribution) och konsumentled föreslås

minskningsmål per capita. Uppmätta minskningar innan 2020 föreslås kunna tillgodoräknas måluppfyllelsen. Enligt förslaget ska ambitionsnivån utvärderas 2027 eftersom målnivån är lägre än vad det globala målet SDG 12.3 fastställer. Kommissionen föreslår även en miniminivå avseende vilka åtgärder medlemsstaterna ska införa för ett minskat livsmedelsavfall. Varje medlemsland ska inom två år revidera och anpassa sitt nationella program för minskat livsmedelsavfall liksom utse ansvariga myndigheter för samordning av nödvändiga åtgärder i syfte att nå målen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar förslaget till reviderat avfallsdirektiv som hanterar mat- och textilavfall eftersom dessa områden har stor påverkan på miljö och klimat.

Regeringen välkomnar bindande mål men anser att målnivåer och målår ska sättas på en realistisk nivå. Regeringen anser vidare att tidigare påvisad minskning av livsmedelsavfall bör räknas in i målet och att uppföljningsmetoder och inrapporteringssystem ska utformas utan en alltför stor administrativ börda för företag och för myndigheter. Regeringen är positiv till ett förtydligande av kraven i de nationella programmen men vill värna om flexibiliteten för medlemsstaten att välja vilka åtgärder som är mest effektiva att genomföra.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Den 5 oktober 2023 hölls överläggningar med riksdagen med anledning av faktapromemoria 2022/23:FPM126 Förslag till ändring av EU:s avfallsdirektiv.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar om kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektivet kommer fortsatt ske under miljörådet.

Faktapromemoria:

2022/23:FPM126 Förslag till ändring av EU:s avfallsdirektiv.

6. Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina

- *Information från kommissionen och medlemsstaterna*
- *Diskussion*

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet kommer EU-kommissionen att informera om situationen på jordbruksmarknaderna följt av en diskussion.

Jordbruksmarknaderna i Europa och globalt för jordbruksprodukter och insatsvaror till jordbruket är fortsatt påverkade av effekter från den tidigare pandemin och Rysslands olagliga invasion av Ukraina. I Europa har jordbruket och trädgårdsnäringen detta år även påverkats av ogynnsamma väderförhållandena. Effekten varierar mellan medlemsstater och sektorer. I vissa fall som för Sverige har det markant påverkan på kvantitet och kvalitet.

Samtidigt finns det tecken på positiva marknadsutsikter, eftersom insatskostnaderna fortsatte att minska (t.ex. energi, gödningsmedel och foder). Lägre jordbrukspriser i EU leder till en ytterligare sänkning av EU:s jordbruksprisindex. Industri- och konsumentprisindex stiger inte längre vilket kan resultera i en ökad efterfrågan enligt EU-kommissionen. Det har även skett en återhämtning av EU:s export av vissa jordbruksråvaror mot bakgrund av mer konkurrenskraftiga EU-priser. EU-kommissionen bedömer att detta kommer att fortsätta under 2024 eftersom växelkursen mellan EUR och USD förväntas förbli relativt låg. Samtidigt är EU-marknaden attraktiv för import.

I Sverige har vädret, efter en besvärlig augusti och inledning av september, på de flesta håll möjliggjort att skörden av spannmål och oljeväxter i stort sett kunnat slutföras, även i områden som tidigare drabbats hårt av mycket regn. Skörden av spannmål och oljeväxter blir mindre än normalt och ogynnsamt väder har lett till omfattande kvalitetsskador. En stor del av skörden som var avsedd för livsmedelsändamål kommer att gå till foder. Gynnsamt väder under de senaste månaderna har gett god skörd av vallfoder samt god tillväxt på betena. I de flesta områdena i landet kommer det finnas tillräckligt med grovfoder. Det är däremot fortsatt en viss brist på halm.

Hittills har svensk grisköttsproduktion inte påverkats av utbrottet av afrikansk svinpest på så sätt att avräkningspriserna fallit.

Höga kostnader för de produktionsmedel som använts för 2023 års växtodlingssäsong i kombination med en svag avkastning och låg kvalitet ger risk för lönsamhetsproblem för företag med växtodling.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen är positiv till att ordförandeskapet lyfter frågan om marknadssituationen på rådet. Det är viktigt att tydliggöra situationen och utmaningarna på jordbruksmarknaderna. Regeringen anser även att det är viktigt att eventuella förslag från kommissionen eller medlemsstaterna för att möta utmaningarna belyses på ett transparent sätt.

Regeringen är vidare positiv till eventuella förslag om undantag i regelverk som öppnar upp för möjligheter till ökad produktion under 2024. Det skulle kunna omfatta liknande undantag från regler för miljöytor som gällt under 2023. Det är samtidigt viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall och beakta exempelvis eventuella miljökonsekvenser. Mot bakgrund av att regeringen driver en budgetrestriktiv linje är det även viktigt att säkerställa att eventuella förslag som kommissionen presenterar inte innebär nya åtaganden som på kort eller lång sikt inte kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 25 maj samt för samråd med EU-nämnden den 21 juli 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej aktuellt

Faktapromemoria: -

Övriga frågor

7a Förordningen om certifiering av koldioxidupptag: aspekter som rör jordbruk och skogsbruk – lägesrapport

- *Information från ordförandeskapet*

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll:

Information från ordförandeskapet om jordbruks- och skogsbruksaspekter av förslaget till certifieringsramverk för upptag och infångning av koldioxid. Förslaget presenterades den 30 november 2022. Certifieringsramverket ska bidra till och säkerställa hög kvalitet på åtgärderna för upptag och infångning av koldioxid och förslaget till förordning omfattar kvalitetskriterier, verifierings- och certifieringsprocess samt regler för certifieringssystemen. Syftet med punkten är att uppdatera ministrarna om pågående förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå och hur dessa påverkar jord- och skogsbruk.

7b Påverkan av EU:s koldioxidmarknad på jordbrukssektorn och den jordbruksrelaterade livsmedelsindustrin

- *Information från den polska delegationen*

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari

Förslagets innehåll:

Polen har skickat en not om att EU ETS utsläppshandels effekt på energipriserna hotar industriproduktionen i EU, inklusive jordbruksproduktionen och livsmedelssektorn. Det påverkar också konsumenternas situation och allmän livsmedelsförsörjning. Av denna anledning ser Polen behovet av att föra en diskussion om denna fråga.